

MANAS DZIMTAS KĀZU KOROVAJA CEPŠANAS TRADĪCIJU SAGLABĀŠANA

Mūsu ģimenē ir tradīcija - ja maize nokrīt zemē, tad to paceļ, noskūpstā trīs reizes un saka: „*Hexай Бог простит и цей хліб святий благословить!*”, teiciena nozīme tulkojot skan: „Lai Dievs piedod un svētī šo svēto maizi!”

Tāpat kā daudzi Latvijā arī es esmu dzimusi jauktā ģimenē - mana mamma ir ukrainiete, bet tētis - latvietis. Vecāku kāzas tika svinētas gan pēc ukraiņu, gan pēc latviešu tradīcijām.

Reiz, skatoties savu vecāku kāzu fotogrāfijas un video ierakstu, ieraudzīju lielu un apaļu, skaisti rotātu maizes kukuli. Mamma pastāstīja, ka tā ir ukraiņu kāzu maize – korovajs. Viņa stāstīja interesanti un aizraujoši, es uzzināju, ka Ukrainā, Suškovkas ciemā, mana vecmāmiņa joprojām kopj tradicionālās prasmes un ir apkārtnē slavena korovaja cepēja.

Es esmu dzimusi un dzīvoju Latvijā, taču, veidojot savas dzimtas koku, sapratu, ka mana etniskā piederība par 75% ir ukraiņu, jo arī mana tēta mamma ir ukrainiete. Mamma stāstītais mani tik ļoti ieinteresēja, ka es nolēmu vairāk uzzināt, ko dara ukraiņu kāzās, kādas ir to tradīcijas. Pamazām no šīs idejas tapa zinātniski pētnieciskais darbs, jo mājturības skolotājai Anitai Bareikai arī iepatīkās ideja un viņa kļuva par mana zinātniski pētnieciskā darba vadītāju.

Pētot ukraiņu korovaja tradīcijas, es sapratu, cik svarīgi ir saglabāt manas vecmāmiņas zināšanas un prasmi cept korovaju. Es vēlos ne tikai pastāstīt par to saviem bērniem, bet arī iemācīt viņiem šo tradicionālo prasmi, tāpēc cieši nolēmu apgūt korovaja cepšanas noslēpumus, bet vispirms ļoti vēlējos to arī nogaršot.

Babītes vidusskolas zinātniski pētniecisko darbu vērtēšanas komisijai arī ļoti patika izstrādātais darbs, tāpēc es un darba vadītāja, mana skolotāja Anita Bareika nolēmām startēt Latvijas 3. atklātajā mājsaimniecības olimpiādē. Sekcijā „Tradicionālās kultūras mantojums” - „Manu senču galda kultūras vērtības” ieguvu 1. pakāpes diplomu.

Es lepojos ar savas dzimtas vēsturi un etniskajām saknēm un domāju, ka katram ir pienākums kopt un pārzināt savas dzimtas tradīcijas, nodot tās tālāk nākamajām paaudzēm, jo ģimene ir katram cilvēkam piederošā vislielākā vērtība. Paldies maniem skolotājiem, ģimenei un katram, kas man palīdzēja zinātniski pētnieciskā darba tapšanā!

*Babītes vidusskolas 11. klases izglītojamā,
Latvijas 3. atklātās mājsaimniecības olimpiādes I pakāpes diploma laureāte
Aija Grizāne*